

Hectare de diamante

Russell H. Conwell

Hectare de diamante

Cu mulți ani în urmă, pe când coboram de-a lungul Tigrului și Eufratului împreună cu un grup de călători englezi, aveam drept călăuză un bătrân ghid arab pe care îl angajaserăm în Bagdad și am reflectat de multe ori la anumite asemănări dintre acel ghid și bărbierii noștri, în ceea ce privește modul de gândire. El credea că datoria sa nu era doar aceea de a ne călăuzi de-a lungul acelor râuri și de a se limita la a face doar ceea ce era plătit să facă, ci și să ne spună povești neobișnuite și bizare, străvechi și moderne, străine și familiare. Pe multe dintre acestea le-am uitat și mă bucur că am făcut-o, însă pe una dintre ele nu o voi uita niciodată.

Bătrâna călăuză îmi ducea cămila, ținând-o de căpăstru, de-a lungul țărmurilor acelor râuri străvechi și îmi spunea poveste după poveste, până m-am plictisit de povestirile sale și am încetat să mai as-

cult. Niciodată nu i-am purtat ranchiună acelu ghid pentru faptul că s-a înfuriat fiindcă eu nu l-am mai ascultat. Însă țin minte că și-a scos tichia de pe cap și a agitat-o în aer, descriind un fel de cerc, pentru a-mi atrage atenția. Îl vedeam cu coada ochiului, ho-tărât fiind să nu-l privesc direct în față, de teamă că o să-mi spună altă poveste. Dar, deși nu sunt femeie, l-am privit în cele din urmă și, imediat ce am făcut-o, a început altă poveste.

„Acum vă voi spune o poveste pe care o păstrez pentru prietenii mei deosebiți”, a zis. Când a pus accentul pe cuvintele „prietenii deosebiți”, am început să ascult și, de atunci, m-am bucurat mereu că am făcut-o. Mă simt recunoscător pentru faptul că 1674 de tineri au terminat facultatea ghidându-se după această prelegere, iar ei se bucură, la rândul lor, că am ascultat. Bătrânul ghid mi-a povestit că, nu departe de fluviul Ind, trăia odată un persan bătrân care se numea Ali Hafed. Mi-a povestit că Ali Hafed avea o fermă foarte mare, livezi, ogoare și grădini, bani care-i produceau dobândă și era un om bogat și mulțumit. Era mulțumit fiindcă era bogat și era bogat fiindcă era mulțumit. Într-o bună zi, acel fermier persan a primit vizita unui bătrân preot budist, unul

dintre înțelepții de la răsărit. Acesta s-a așezat lângă foc și i-a povestit bătrânului fermier cum a fost făcută lumea în care trăim. I-a spus că această lume a fost odinioară doar un banc de ceață în care Cel Atotputernic și-a înfipt degetul pe care a început să și-l miște încet de jur-împrejur, din ce în ce mai repede, până când, în cele din urmă, a transformat acest banc de ceață într-o minge de foc solidă. Mingea s-a rostogolit apoi prin univers și a trecut arzând prin alte bancuri de ceață, condensând umezeala din jur, până când aceasta a căzut în potopuri de ploaie pe suprafața sa fierbinte și i-a răcorit scoarța exterioară. După aceea, flăcările interioare ce au izbucnit la suprafață prin scoarță au făcut să apară munții și dealurile, văile, câmpiile și preriile acestei minunate lumi în care trăim. Când această masă internă topită a ieșit la suprafață, o parte din ea s-a răcit foarte repede și s-a transformat în granit; dacă s-a răcit mai puțin repede, a devenit argint; dacă s-a răcit și mai puțin repede a devenit aur, iar apoi au fost făcute diamantele.

„Un diamant este o picătură înghețată din lumina soarelui”, a spus bătrânul preot. Acum, faptul că un diamant e, de fapt, un depozit de carbon solar este un fapt dovedit științific. Bătrânul preot i-a spus

lui Ali Hafed că, dacă ar avea un diamant de mărirea degetului mare de la mână, ar putea cumpăra întregul ținut, iar dacă ar avea o mină de diamante, copiii săi ar putea deveni regi, atât de bogați ar fi.

Ali Hafed a ascultat toată istorisirea cu diamantele, cât de mare era valoarea lor și, în acea noapte, când s-a dus la culcare, era un om sărac. Nu pierduse nimic, însă era sărac fiindcă era nemulțumit și era nemulțumit fiindcă se temea că era sărac. „Vreau o mină de diamante”, a spus și a rămas treaz toată noaptea.

Dis-de-diminează, l-a căutat pe preot. Știu din proprie experiență că un preot devine foarte irascibil atunci când este trezit foarte devreme. După ce l-a smuls din visele sale pe bătrânul preot, Ali Hafed i-a spus:

„Spune-mi, te rog, unde pot găsi diamante?”

„Diamante! Ce vrei să faci cu diamantele?” „Vreau să fiu putred de bogat” „Bine, atunci du-te și caută-le. Asta e tot ce trebuie să faci: du-te și găsește-le și atunci vor fi ale tale.” „Dar nu știu unde să mă duc.” „Dacă găsești un râu care curge printre nisipuri albe, între niște munți înalți, în acele nisipuri albe vei găsi

întotdeauna diamante.” „Nu cred că există un asemenea râu.” „Ba da, există multe. Nu trebuie decât să mergi și să le găsești și atunci vor fi ale tale.” „Voi merge”, a spus Ali Hafed.

Așa că și-a vândut ferma, a încasat banii, și-a lăsat familia în grija unui vecin și a plecat în căutarea diamantelor. Din câte știu, și-a început căutarea în Munții Lunii. După aceea, a ajuns în Palestina, apoi a hoinărit prin Europa, iar în cele din urmă, după ce cheltuisese toți banii și a ajuns sărac și zdrențuit, a pososit pe țărmlul golfului din Barcelona, în Spania, când un val mare stârnit de reflux s-a rostogolit printre stâlpul lui Hercule, iar sârmanul om năpăstuit și muribund nu a putut învinge nefasta tentație de a se arunca în acel val, înecându-se sub creasta sa înspumată și pierind pentru totdeauna din această lume.

După ce bătrânul ghid mi-a istorisit acea poveste atât de tristă, a oprit cămila pe care eram călare și s-a întors să potrivească bagajul care stătea să cadă de pe altă cămilă, iar eu am avut ocazia să meditez la povestea lui cât timp a fost plecat. Țin minte că mi-am spus: „De ce păstrează această poveste pentru «prieteniul lui deosebiți»?” Părea să nu aibă nici început, nici mijloc, nici sfârșit, nimic. Dintre toate

poveștile pe care le auzisem și le citisem în viața mea, aceea era prima în care eroul principal murea în primul capitol. Nu exista decât un capitol al poveștii, iar eroul era mort.

După ce ghidul s-a întors și a luat cămila de căpăstru, a continuat povestea cu capitolul al doilea, ca și când n-ar fi făcut vreo pauză.

Într-o bună zi, omul care a cumpărat ferma lui Ali Hafed și-a dus cămila în grădină, ca să o adape și, de îndată ce cămila și-a vârât botul în apa puțin adâncă a pârâului din grădină, succesorul lui Ali Hafed a observat o ciudată sclipire de lumină ce venea din nisipurile albe ale pârâului. Acesta a scos o piatră neagră de pe suprafața căreia un ochi de lumină reflecta toate nuanțele curcubeului. A dus piatra în casă, a așezat-o pe polița de deasupra căminului, iar după aceea a uitat de ea.

Câteva zile mai târziu, același preot bătrân a venit în vizită la succesorul lui Ali Hafed și, imediat ce a deschis ușa de la salon, a văzut scânteia de lumină de pe polița căminului și s-a repezit la ea, strigând: „Iată un diamant! S-a întors Ali Hafed?” „Nu, Ali Hafed nu s-a întors, iar acesta nu este un diamant. Nu este decât o piatră pe care am găsit-o

chiar aici, în grădina noastră.” „Dar eu recunosc un diamant imediat”, a spus preotul. „Sunt sigur că este un diamant.”

Apoi s-au repezit împreună în acea grădină veche, au răscolit nisipul alb cu degetele și... minune! Au ieșit la iveală alte pietre, mai frumoase și mai valoroase decât prima. „Astfel”, mi-a spus ghidul și, prieteni, acest lucru este un adevăr istoric, „a fost descoperită mina de diamante din Golconda, cea mai mare mină de diamante din toată istoria omenirii, depășind chiar și mina Kimberley. Diamantele Kohinoor și Orlov ce împodobesc bijuteriile coroanei britanice și ruse, cele mai mari din lume, provin din acea mină”.

După ce bătrânul ghid arab mi-a istorisit al doilea capitol al poveștii, și-a scos tichia și a agitat-o din nou în aer, pentru a-mi atrage atenția asupra moralei. Poveștile acestor ghizi arabi au fiecare o morală, chiar dacă nu sunt mereu morale. În timp ce-și agita tichia, mi-a spus: „Dacă Ali Hafed ar fi rămas acasă și ar fi săpat în pivnița sa, în ogoarele sale sau în grădină, în loc să sufere de foame și să moară în mizerie, luându-și viața pe un tărâm străin, ar fi avut «hectare de diamante». Și, într-adevăr, de pe

fiecare hectar al acelei vechi ferme, fiecare lopată de pământ a scos la iveală pietre prețioase care de atunci au împodobit coroane de regi”.

După ce a adăugat morala poveștii, mi-am dat seama de ce a păstrat-o pentru „prieteni săi deosebiți”. Cu toate acestea, nu i-am spus că am înțeles. El respecta acel vechi obicei arab de a vorbi pe ocolite, ca un avocat, de a spune indirect ceea ce nu îndrăznește să spună direct, și anume că „după părerea sa personală, exista un anumit tânăr care călătorea de-a lungul râului Tigru și care ar fi trebuit să rămână acasă, în America”. Nu i-am zis că înțelegeam unde bătea, ci doar că povestea lui îmi amintea de o alta, pe care i-am istorisit-o repede și pe care o să v-o povestesc și vouă.

I-am spus povestea unui om care locuia în California, în anul 1847 și care avea o fermă. Acest om a auzit că se descoperise aur în California de Sud și astfel, din cauza patimei sale pentru aur, și-a vândut ferma colonelului Sutter, plecând pentru totdeauna din acel loc. Colonelul Sutter a construit o moară pe malul unei ape care curgea pe terenul acelei ferme; într-o bună zi, fetița lui a adus acasă niște nisip umed pe care îl luase din scocul morii și l-a cernut printre

degete în fața focului, iar un oaspete a observat, în nisipul care se scurgea, primele particule sclipitoare de aur veritabil descoperit vreodată în California. Fostul proprietar al fermei voise aur, și acesta ar fi putut fi al lui. Într-adevăr, de atunci, 38 de milioane de dolari au fost obținuți din cele câteva hectare. În urmă cu vreo opt ani, am ținut această prelegere într-un oraș aflat în apropierea acelei ferme, iar oamenii mi-au spus că, timp de ani de zile, proprietarul unei treimi din fermă obținuse 120 de dolari în aur, fără impozit, la fiecare 15 minute, în timp ce dormea sau se plimba. Ne-ar plăcea și nouă să avem asemenea venituri – dacă nici n-ar trebui să plătim impozit pe venit.

Însă o ilustrare și mai bună decât aceasta a avut loc chiar aici, în Pennsylvania. Nimic nu-mi place mai mult, atunci când țin un discurs, decât să am în față un public german din Pennsylvania și să îl bombardez cu discursuri, lucru pe care îl fac cu plăcere și în seara aceasta. În Pennsylvania trăia un om, nu diferit de alți locuitori din Pennsylvania pe care i-ați cunoscut, iar omul acesta avea o fermă, cu care a făcut exact același lucru pe care l-aș face eu însumi dacă aș avea o fermă în Pennsylvania – a vândut-o.

Însă, înainte de a o vinde, s-a hotărât să-și asigure traiul colectând petrol lampant pentru vărul său, care avea o afacere în domeniu în Canada, într-o zonă în care s-a descoperit petrol pentru prima oară pe acest continent. Pe vremea aceea îl scoteau din apele curgătoare. Așadar, acest fermier din Pennsylvania i-a scris vărului său, cerându-i să-i dea de lucru. Vedeți, prieteni, fermierul nu era complet nesăbuit. Nu, nu era. Nu și-a părăsit ferma înainte să găsească altceva de făcut. Dintre toți prostănacii din lume, nu știu pe vreunul mai mare decât acela care-și părăsește locul de muncă înainte de a găsi altul. Aceasta se referă în mod special la profesia mea și nu este în niciun caz relevant pentru un om care vrea să divorțeze. Când i-a scris vărului său în legătură cu locul de muncă, vărul i-a răspuns: „Nu pot să te angajez, fiindcă nu știi nimic despre afacerile cu petrol”.

Atunci, bătrânul fermier a zis: „O să știu”. Și, cu o râvnă laudabilă (caracteristică studenților de la Universitatea Temple), s-a apucat să studieze subiectul în întregime. A început cu a doua zi a creației lui Dumnezeu, în care lumea era acoperită complet cu bogata vegetație care de-atunci s-a transformat în straturi primare de cărbune. A studiat problema până